

СТАНОВИЩЕ

от професор доктор Емил Спасов Панушев

за дисертационния труд

РЕГИОНАЛНА ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ В АФРИКА

на Едуард Василев Маринов,

ОБЩА ОЦЕНКА

Представеният дисертационен труд е посветен на изследване на интеграционните процеси между държавите в Африка и различните форми на икономическо сътрудничество за повишаване степента на тяхното развитие. Анализи на стопанското развитие на континента от много време не присъстват в българската икономическа литература, както поради намаленият интерес на официалните институции към тази част на света, така и предвид ориентацията на България към евроатлантическите структури, което бе съпроводено с отслабване и дори загубване на предишни позиции в този регион. Изследователския интерес на докторанта е насочен към оценка на външноикономическата ориентация на африканските държави, създадените интеграционни общности и механизмите на сътрудничество между тях. Предвид факта, че тези страни в миналото са били колонии на европейски държави, в дисертационния труд е представено съвременното състояние на отношенията на Европейския съюз с тях. Дисертационния труд изследва механизмите на подкрепа по линия на политиката на сътрудничество за развитие и предлага оценка на влиянието на финансовата криза и трудностите в ЕС върху динамиката на отношенията на Съюза с африканските държави. Авторът е оценил и промените, по-точно спада в икономическите отношения на България с африканските държави и

сегашното състояние на външноикономическите връзки, което засилва актуалността на изследваните проблеми.

ОЦЕНКА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ И ПРИНОСИТЕ

Изследователския подход към поставените за разглеждане проблеми е основан на систематизиране на онези аспекти от теорията за икономическата интеграция, които да позволят определянето на степента на развитие на интеграционните процеси в Африка. Използван е търговския подход в определяне степента на сътрудничество и са дефинирани европейските измерения на външната ориентация на африканските държави. Така постигнатите от докторанта резултати и приноси могат да се оценят в следните аспекти:

- Методологията на изследването на регионалната интеграция в Африка е основана на класическия подход в икономическата теория. Докторантът е дал съвременна интерпретация на теориите за икономическата интеграция. На тази основа, се достига до изводи за влиянието на степента на икономическо развитие на държавите върху интеграционните процеси, подчертавайки ограничената приложимост на класическите теории при изследване на регионалната интеграция в Африка. Изтъкнато е силното влияние на политическите детерминанти в интеграционните процеси и мотивацията на африканските държави да участват в тези процеси. Тези постижения на докторанта могат да се определят като *обогаляване на съществуващи знания*.
- Изследването на процесите на икономическо сътрудничество в Африка е базирано на оценки на създадените регионални икономически общности, които са представени със стоковата структура на своята търговия и нейната географска насоченост.

Авторът дава положителна оценка на интеграционните процеси в рамките на проучваните регионални икономически общности, като изследва възможностите за създаване на африканска зона за свободна търговия. При това задълбочено са изведени икономическите и политическите фактори, които влияят върху интеграционните процеси. Тези приноси на докторанта могат да се определят като *приложение на научни постижения в разработване на приложни проблеми.*

- Историческите връзки на европейските държави с африканските, обусловени в голяма част от предходната колониалната обвързаност, са предпоставка докторантът да изследва съвременното влияние на ЕС върху интеграционните процеси в Африка. Подробно е проучена рамката на сътрудничество и са представени резултатите от приложението на споразуменията за икономическо партньорство. Дефинирани са основните канали за влиянието на ЕС върху процесите в Африка и на тази основа са направени изводи за отражението на световната финансова криза и проблемите при функционирането на икономическия и паричен съюз върху сътрудничеството с африканските държави. Авторът е отделил специално внимание върху отношенията на България с африканските държави, показвайки възможни подходи за взаимноизгодно сътрудничество. Тези приноси имат конкретен *научно приложен характер.*

Общата ми оценка е, че представените резултати от направеното изследване в дисертационния труд могат да се характеризират като обогатяване на съществуващи знания и приложение на научни постижения. Изведените научни резултати и изводи съответстват на формулираните приноси.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

При изследването на интеграционните процеси в Африка е необходимо да се потърсят системни връзки и зависимости, дефиниращи възможностите за определяне на външноикономическа стратегия към региона, нещо, което е особено важно за нашата страна. Освен класическия търговски подход, докторантът би могъл да потърси и връзка със съвременни външноикономически явления като регионалните споразумения за свободна търговия, които могат да бъдат отправна точка за бъдещи изследвания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд „Регионалната икономическа интеграция в Африка” на Едуард Василев Маринов съдържа значими научни и научно-приложни приноси и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, поради което предлагам да се даде образователната и научна степен „доктор” на автора на дисертационния труд.

17.01.2015 г.

Гр. Варна

Подпис:

/Проф. д-р Е.Панушев/